

శ్రీః

శ్రీమతే రామానుజాయ నమః

శ్రీమతే నిగమాంతమహాదేశికాయ నమః

శ్రీకవితార్కికసింహస్య సర్వతంత్రస్వతంత్రస్య
శ్రీమద్వేంకటనాథస్య వేదాంతాచార్యస్య కృతిషు
యాదవాభ్యుదయే మహాకావ్యే

॥ నవమః సర్గః ॥

This document has been prepared by

Sunder Kidāmbi

with the blessings of

శ్రీ రంగరామానుజ మహాదేశికన్

His Holiness śrīmad āṇḍavan śrīraṅgam

శ్రీః

శ్రీమతే రామానుజాయ నమః

శ్రీమతే నిగమాంతమహాదేశికాయ నమః

॥ నవమః సర్గః ॥

శ్రీమాన్ వేంకటనాథార్యః కవితార్కికకేసరీ ।

వేదాంతాచార్యవర్యో మే సన్నిధత్తాం సదా హృది ॥

అథ భోజపతిర్జగత్పతేః అవతారం భువి నారదాన్మునేః ।

శ్రుతవానతిదేవదానవం వ్యథయా వీతవిషోపమోఽభవత్ ॥ 9.1 ॥

నిహతా పృథుకేన పూతనా

శకటం తత్పరివర్తితం మహత్ ।

కకుభద్వితయం నిపాతితం

ప్రహితః క్వాపి విపీడ్య కాలియః ॥ 9.2 ॥

స చ గోముఖవర్ధనో దధే

గమితః క్షోదమరిష్టపర్వతః ।

ప్రథితశ్చ బలః ప్రలంబజిత్

నిధనం ధేనుకదానవో గతః ॥ 9.3 ॥

దవహవ్యవహశ్చ జగ్రసే

విషధృద్వింధ్యసమో విదారితః ।

ఇతి నామ విజృంభణే రిపోః

అలమేకైకమలంఘ్యతాస్థితే ॥ 9.4 ॥

బహుభిః కిమిహ ప్రతర్కితైః

బలినః స్రోతసి ధావతో విధేః ।

యదతీతమతీతమేవ తత్

కరణీయం పునరాయతిక్షమం ॥ 9.5 ॥

ఇతి విప్రతిసారవిహ్వాలః
 స్వయముత్థాపిత మృత్యుచోదితః |
 ప్రతిహంతుమియేష చక్రిణం
 శలభో దీప్తమివాశుశుక్షణిం || 9.6 ||

దివసాంతదివాకరోపమః
 శ్వసితాందోలితజీవితస్థితిః |
 భయవిస్మయరోషకర్బురః
 స శిరఃకంపమవర్తయత్క్షణం || 9.7 ||

స చ దానపతిం సమాదిశత్
 భవతో జీవతు భద్ర సౌహృదం |
 అజితేన జిఘాంసితస్య మే
 భజ సాహాయకమాత్మరక్షణే || 9.8 ||

అతిమానుషచేష్టితః స్వయం
 మధుజిన్మానుషభూమికాం వహాన్ |
 అసురానభిహంతుమీహతే
 దమనీయోఽయమరూఢయౌవనః || 9.9 ||

అవిచారితమాశు గమ్యతాం
 అధినందావసథం విహారిణౌ |
 బలదేవజనార్దనౌ బలాత్
 ఉపనేయౌ భవతా చ్ఛలేన వా || 9.10 ||

సహ నందముఖైరశంకితం
 కరదానవ్యపదేశవంచితైః |
 అపరేద్యురిహోపసర్వతాం
 అసురధ్వంసకృదగ్రజాన్వితః || 9.11 ||

ఇతి వాచముదీర్య దుర్మతిః
 స్వవధోపాత్తకృపాణికోపమాం ।
 సపది ప్రజిఘాయ కేశినం
 మధుజిత్పీడనలోభమోహితః ॥ 9.12 ॥

స చ వాజిమహాసురశ్చరన్
 అనుబృందావనమద్రిసన్నిభః ।
 సమహేషత సమ్ముఖం ప్రభోః
 అశనిధ్వానభయానకధ్వనిః ॥ 9.13 ॥

కులిశోపమదంతపంక్తికం
 కుటిలప్రేక్షితజాతవిద్యుతం ।
 ఖురఖండితభూమిమండలం
 జ్వలదంగస్ఫుటవిష్ఫులింగకం ॥ 9.14 ॥

బడబాముఖవహ్నిదారుణం
 విపులావర్తవిశేషచిత్రితం ।
 ధృతసింధుతరంగతాండవం
 ముఖనిష్కాసితఫేనసంప్లవం ॥ 9.15 ॥

క్షితిభేదకృతక్షణైః ఖురైః
 పటుధీరధ్వనినిర్జితాంబుదైః ।
 విదధానమశేషఘాతినః
 శమనస్యేవ మృదంగవాదనం ॥ 9.16 ॥

ధృతవాలధిధూమసంహతిం
 చటులోల్కాశతచండకేసరం ।
 గ్రసీతుం క్షమమంబుధీన్క్షణాత్
 అనుకల్పాశ్రితచండపావకం ॥ 9.17 ॥

గరుడానిలచిత్తరంహసం
 గతదూరాంతికమక్రమైః క్రమైః |
 ముహురుత్పూతిభిన్నభాస్కరం
 నిబిడాస్యాతపయోదకేసరం || 9.18 ||

భ్రమణే కృతసాలమండలం
 క్రమణే దిక్షు విదిక్షు చ స్థితం |
 నటవృత్తిమివాశునర్తనే
 కలితాకాశమివాంగధూననే || 9.19 ||

మధుజిద్వహనక్షమాత్మనా
 దరనిర్భుగ్నఫణేన భోగినా |
 ముహురున్నమితామయత్నతో
 నమయంతం నిజభారతః క్షీతిం || 9.20 ||

అచలక్షీతిసంధిభేదనైః
 అనిలస్కంధవిభాగభంజకైః |
 బధిరీకృతనిర్జరశ్రుతిం
 బహుభిః సంభ్రమహేషితోర్మిభిః || 9.21 ||

ద్విరదాయుతసారదుర్దమం
 ద్రుతవిద్రావితదిజ్మతంగజం |
 అసురాదిభిరప్యనాస్థితం
 సురసేనాపరభాగదర్శినం || 9.22 ||

ప్రతికాయమివాసురశ్రియః
 ప్రథమాకల్పమివాంతకభ్రువః |
 పరివర్తమివామరశ్రియః
 ప్రతిఘస్యేవ మహోత్సవం నవం || 9.23 ||

ఉపమానమివాత్మనః స్వయం
 ప్రతిమానేఽపి సమే సమత్సరం ।
 అవలేపమివాత్తవిగ్రహం
 ద్విషదుత్పాతమివ ద్రుతోదితం ॥ 9.24 ॥

అచమత్కృత పంచవక్త్రకం
 కృతమన్యైరిహ దుష్టసత్త్వకైః ।
 అపసర్పితగోకులం భయాత్
 అభిలీనస్థల గోపయాథపం ॥ 9.25 ॥

అవమత్య తురంగదానవం
 శమయన్గోపగణస్య సాధ్వసం ।
 ప్రజహాస హారిః ప్రతిద్రవత్
 ప్రసభాస్ఫోటిత భావితోద్యమః ॥ 9.26 ॥

వివృతాయతవక్త్రకందరం
 ప్రతిధావంతమివాంతకం ప్రభుః ।
 భుజసానుమతః ప్రవేశనాత్
 అగమం వజ్ర ఇవ వ్యదారయత్ ॥ 9.27 ॥

క్రకచక్షతదారుభేదవత్
 సమపాదాక్షిలలాటనాసికే ।
 దదతుః క్షితికంపమాఘ్నతీ
 శకలే సైంధవదానవస్య తే ॥ 9.28 ॥

విశరారుభిరస్య విశ్వతః
 కలధౌతాచలఖండపాండరైః ।
 వితతా పృథివీ విదిద్యుతే
 విబుధ ప్రీతిలతాంకురైరివ ॥ 9.29 ॥

తదనాధి విభూతిబంధురం
 విగతవ్యాధికులం వ్రజౌకసాం ।
 దమితారిగణేన దీవ్యతా
 యదునాథేన సనాథతాం యయౌ ॥ 9.30 ॥

త్వరితం చ తదా శ్వఫల్యజః
 స్వహితం కంసనియోగమాస్థితః ।
 దనుజాంతకదర్శనోత్సవ -
 స్థిరసంప్రీతిరితి వ్యచింతయత్ ॥ 9.31 ॥

అపి నామ నిశామయిష్యతే
 నిగమాంతైరివ నిర్మితా స్థలీ ।
 రమయిష్యతి యత్ర మే దృశౌ
 రసభూమా రమణీయమాత్యకా ॥ 9.32 ॥

భవదుర్గతదివ్యభేషజైః
 ప్రచితాం తత్పదపద్మరేణుభిః ।
 ప్రణిపత్య శుభాం వనస్థలీం
 పరిపూతో భవితాఽహమప్యత ॥ 9.33 ॥

రసమప్రతిమం రసాయనం
 రమయా చ క్షమయా చ సేవితం ।
 నయనే మమ కిం ను పాస్యతో
 నరకాతంకనిదానభేదనం ॥ 9.34 ॥

అపి శంఖరథాంగతోరణ -
 ధ్వజవజ్రాంకుశమత్స్యలాంఛనం ।
 వినివేశయతాద్విభుః స మే
 వినతే మూర్ధని పాదపంకజం ॥ 9.35 ॥

యదువంశమసౌ సభాజయత్
 బహుమానేన విహారజేన మాం ।
 భుజపంజరమధ్యయంత్రితః
 పులకోద్భాసితనుం విధాస్యతి ॥ 9.36 ॥

శ్రుతిసౌరభసౌమ్యయా గిరా
 సుధయేవైష ముఖేందుసూతయా ।
 శమయేదపి నామ సంజ్వరం
 పురుషః పుష్కరలోచనో మమ ॥ 9.37 ॥

అహమస్మి తవేతి వాదినం
 ప్రణయస్మేరముఖః ప్రసన్నధీః ।
 విదితేతరవర్జితోఽప్యసౌ
 విభురక్రూర వదేతి వక్ష్యతి ॥ 9.38 ॥

చిరశీలిత సంయమక్రమైః
 యతిభిర్యోగదృశా దిదృక్షితం ।
 నిధిమద్భుతముజ్జితావధిం
 పరిపశ్యేయమహం ప్రసంగతః ॥ 9.39 ॥

స దృశా సదృశాంతరోజ్జితః
 సుముఖః స్వాగతవాక్యగర్భయా ।
 కలుషం కిమపహ్నావీత మే
 కరుణాసింధు సుధోర్మికల్పయా ॥ 9.40 ॥

వ్యథితం వృజినేన ధన్వనా
 విషయాశీవిషమోహితం చ మాం ।
 అపి జీవయితా పతిః సతాం
 అమృతాసారనిభైరవేక్షణైః ॥ 9.41 ॥

అలమత్ర పృథగ్విధైః ఫలైః
 అవశాదధ్వని విందతో మమ |
 వసుధావసుదేవదేవకీ -
 తపసామేకమిదం మహాత్ఫలం || 9.42 ||

మదభేలగతీ మహాబలౌ
 మధురాలంకరణం విధితృతః |
 వ్రజయాధపతీ వశానుగౌ
 భవితారౌ మమ భాగధేయతః || 9.43 ||

కిమకుర్వత పుణ్యమగ్రిమం
 మహితాస్తే మధురానివాసినః |
 కృపయోపగతౌ నిరీక్షితుం
 కృతినః కృష్ణహాలాయుధావుభౌ || 9.44 ||

రమయా క్షమయా చ మాధవో
 రమమాణః ప్రతిగమ్య తాం పురీం |
 అపి చర్మదృశోఽపి మాదృశాత్
 అవిసంవాదయితా స్వవైభవే || 9.45 ||

అవరుద్ధభుజాంతరః శ్రియా
 విదధానో వసుధాకరగ్రహం |
 అభిషేకముపేయివానసౌ
 కిము నాథో భవితా కులస్య నః || 9.46 ||

అసహిష్ణురసహ్యవిక్రమః
 త్రిజగత్తోభకృదుగ్రసేనజః |
 బలవాన్బలభద్రకృష్ణయోః
 హతధీర్హంత కిమాచరిష్యతి || 9.47 ||

అకరోరశిరీషకోమలైః
 కథమంగైః ప్రతియోత్యతే హారిః |
 కులశైలకులీనముష్టిభిః
 కుటిలైః సంయతి ముష్టికాదిభిః || 9.48 ||

ఉదయాస్తమహీధరస్తనీం
 చతురంభోనిధిమేఖలాం భువం |
 ఉపభోక్ష్వత ఏష కంసజిత్
 న హి దుఃసాధమచింత్యతేజసః || 9.49 ||

ఇతి సమ్మతసత్త్వసారథౌ
 మహితస్థేమ్ని మనోరథే స్థితః |
 హరిపాదరజఃపవిత్రితం
 వ్రజమాసాద్య రథాదవాతరత్ || 9.50 ||

నవనీతముఖైరుపాయనైః
 అథ నందప్రముఖప్రకల్పితైః |
 ఉచితామభినంద్య సత్మియాం
 అభితస్తానగవేషయత్ప్రభుం || 9.51 ||

స దదర్శ గవామనుప్లవం
 ముదితం కేశివధేన కేశవం |
 గతిమప్రతిఘాధ్వయాయినాం
 గరుడచ్ఛత్రనివారితాతపం || 9.52 ||

ఘనసంవృతనారదస్తుతం
 నిగమాఘ్రాతనిజాంఘ్రిసౌరభం |
 తరుణారుణతామ్రవాససం
 శుభతాపింఛతులాధరద్యుతిం || 9.53 ||

అభిలక్ష్మమనుశ్రవేక్షణైః
 అవిపర్యస్తహితాహితక్రమైః |
 పరిభూషితబర్హభూషణం
 కమలాకౌస్తుభనిత్యభూషితం || 9.54 ||

అతిసూర్యసుధాంశుతేజసం
 సమహనేరుపమేయమాత్మనా |
 నిబిడాద్భుతరాశిమక్షయం
 నిగమానామపి నిత్యనూతనం || 9.55 ||

ఉపవీణయతస్తమర్భకాన్
 ఉపగాత్రానుపన్యత్యతశ్చ సః |
 తదవస్థతదర్హభూమికాన్
 యమినోఽనన్యమతీనమన్యత || 9.56 ||

శుభతర్ణకశోభితాంతికాః
 సవిధే తస్య చ ధేనువిగ్రహాః |
 అనఘాంగవతీరమన్యత
 శ్వసితైరస్య సముత్థితాః శ్రుతీః || 9.57 ||

ప్రణునావ చ భక్తిసన్నతః
 ప్రణిధానేన వినా సమీక్షితం |
 హరిమద్భుతగోపఖేలనం
 శ్రితసర్వాతిథిమాగతోఽతిథిః || 9.58 ||

దురితగ్రహయోగదుఃఖితం
 త్రిగుణగ్రంథినిబంధనిఘ్నితం |
 పతితం నిజపాదపంకజే
 పరిగృహ్ణీష్వ ఘృణానిధాన మాం || 9.59 ||

స్వపదప్లవమాశ్రితాంజనాత్
 నయసే పారమపారవైభవః |
 అతివేలమహోర్మిసంకులే
 కలుషోదన్వతి కర్ణధారితః || 9.60 ||

రమయా సహ రాజహంసవత్
 పరమం ధామ విభూషయన్భవాన్ |
 ప్రణిధానవతామపంకిలే
 పదమేతన్నిదధాతి మానసే || 9.61 ||

అతిరోధిరసౌ నిధిః శ్రుతేః
 అనిమేషవ్రతదేశినీ దృశోః |
 తనుతే తనురీశ తావకీ
 స్మరణం విస్మరణం చ దుఃశకం || 9.62 ||

వ్యపదిశ్య ముకుంద దేవకీం
 విహారంత్యా వసుదేవమందిరే |
 జనితోఽసి నిజానుకంపయా
 జగతీరక్షణజాగరూకధిః || 9.63 ||

భవతో భవనాటికాం విదత్
 విభవాడంబరిణాం విడంబినీం |
 అనపాయపదాధిరోపణాత్
 అపవృత్తా న పునర్నివర్తతే || 9.64 ||

సుధియస్తవ గోపభూమికాం
 సుభగాం కౌతుకసూతికాం ధియాం |
 అనువిద్య గతాగ్ర్యభూమికాం
 అధివిందేయురనశ్వరీం శ్రియం || 9.65 ||

దురితాని భజంతి సంక్షయం
 తపనేనేవ తమాంసి దీవ్యతా |
 హృదయాని చ యోగినాం త్వయా
 కుముదానీవ వికాసమిందునా || 9.66 ||

గుణతశ్చ విభూతితశ్చ తే
 క్వచిదంశేఽపి సమాధికత్యజః |
 ఉపమానకలావికల్పితైః
 ఉపలక్ష్మ్యేత జగత్ప్రధానతా || 9.67 ||

మహిమార్ణవ వర్ణనోద్యతాః
 పరిమాతుం గుణమేకమక్షమాః |
 త్రపయేవ భజంత్యసీమని
 త్వయి వాచంయమతామనుశ్రవాః || 9.68 ||

తవ విశ్వవిదో వదామి కిం
 జగదేకాధిపతేర్దిశామి కిం |
 కృపణః పరిపూర్ణసంపదః
 కమివాంశం పరిపూరయామ్యహం || 9.69 ||

ప్రకృతే కిమనేన తత్ప్రభో
 భవదావిర్భవనస్థలీం పునః |
 పదపద్మరజఃపవిత్రితాం
 విదధానో జహి నాథ విద్విషః || 9.70 ||

బహుశాఖవిజృంభణో మహాన్
 అవదాతేన సుగంధినాఽద్య నః |
 యశసా భవతు ప్రసూనవాన్
 యదుసంతానమహీరుహస్తవ || 9.71 ||

త్వరతే రిపురాగతౌ తవ
 స్వయమేవావసరం సమర్పయన్ |
 నతరక్షణ కిం వదంత్యసౌ
 న విలోపం భువి యాతు తావకీ || 9.72 ||

స్వయమేవ సమేయుషాం వధే
 విమతానాం క్షితిభారజన్మనాం |
 మృగయామివ భావయంత్యసౌ
 మహతీ సంపదుపస్థితాఽద్య తే || 9.73 ||

శతకోటి సహస్రసారవాన్
 మథనం ప్రాప్స్యతి మాతులస్త్యయా |
 వ్యసనం విపదప్యనేహసా
 వినిపాతశ్చ న కస్య కర్మిణః || 9.74 ||

అభిసంహితమౌగ్రసేనినా
 కథితం చ క్రమశో వ్యజిజ్ఞపత్ |
 కులజః కుటిలాశయోజ్ఞితః
 కుశలం పృష్టవతే మధుద్విషే || 9.75 ||

అపరేద్యురశేషతో నయన్
 సహసా గోపగణాన్స యాదవః |
 స్థితమధ్వని రామకేశవౌ
 రథమారోపయదగ్యరంహసం || 9.76 ||

వ్రజతోరథ వల్లవస్త్రియో
 బలభద్రస్య జనార్దనస్య చ |
 అనుదుద్రువురాశు వర్తనీం
 కురరీకూజిత సూచకస్వనాః || 9.77 ||

వ్యలపన్నితి బాష్పగద్గదం
 విరహారంభవిషాద విహ్వలాః |
 వలయైః ప్రియవర్తమాతిభిః
 క్షతపుష్పా ఇవ ఘర్మవీరుధః || 9.78 ||

అపయాతి సహగ్రజన్మనా
 సహసా నందసుతో విహాయ నః |
 అనుయామ నివారయామ వా
 కథమస్మాభిరుదాస్యతే ముధా || 9.79 ||

శ్రుతిషు జ్వలనం వమత్యసా -
 వదవీయో రథచక్రచీత్యతిః |
 ద్రుతమేత్య పతేమ తత్పదే
 గురుభర్తాదిషు ముక్తగౌరవాః || 9.80 ||

ప్రగుణత్వమివ ప్రజస్త్రియః
 చలసంబంధిని నందనందనే |
 ముదిరధ్వనితాం విజానతే
 శిఖినస్తద్రథనేమినిస్వనే || 9.81 ||

అయముద్భృత గోకులేక్షణః
 కథమక్రూర ఇతి ప్రజల్ప్యతే |
 అథవా భువనేషు దారుణాః
 ప్రథితాః పుణ్యజనా నిశాచరాః || 9.82 ||

బడిశామిషవత్ ప్రయుక్తయా
 రిపురక్రూరసమాఖ్యయాన్వితః |
 విభవం హరతి వ్రజౌకసాం
 కిమిహోచ్యేత వదేమ కస్య వా || 9.83 ||

అవతారవరాహరూపిణా

హరిణా భూమిరుదంచితోదధేః |

విరహావ్యసనోదధేరితః

క ఇవోదంచయితుం క్షమేత నః || 9.84 ||

చిరసంఘటితోఽపి నః క్షణాత్

అనురాగో బలభద్రకృష్ణయోః |

అపయాత మహానదీద్వయో

భవితా శోణ ఇవైష నిష్పలః || 9.85 ||

అవికల్పితబాల్యయౌవనః

ప్రణయోఽస్మాసు బలానుజన్మనః |

విధినా విషమప్రవాహిణా

సికతాసేతురివైష భిద్యతే || 9.86 ||

అమునా శశినేవ కల్పితః

చిరమస్మాసు శరన్నదీష్వివ |

ప్రణయః ప్రతిభాసజీవితః

ప్రతిమాచంద్ర ఇవ ప్రలీయతే || 9.87 ||

అహమస్మి తవ త్వమేవ వా

మమ దృష్టిస్త్వమితి ప్రలోభయన్ |

విజహాతి స ఏవ వల్లవీః

అలమేతావదతః పరేణ కిం || 9.88 ||

అయమేవమశుక్యాదాసికాః

స్వపదోపఘ్నలతాః స్వయం ప్రభుః |

బహుమత్య జహాతి నిఃస్పృహః

కథమాలేఖ్యగతా ఇవాద్య నః || 9.89 ||

నిరపేక్ష ఇవైష నీలయా
 రసికః పాలికయా సరాధయా |
 పృథగత్ర కిమేతదుచ్యతే
 కుహకః కశ్చిదసౌ కులస్య నః || 9.90 ||

అమృతస్య విషస్య చ స్వయం
 ప్రభవస్థానమభూత్పయోనిధిః |
 నియతం తదనేన దర్శితం
 నిజసంయోగవియోగదాయినా || 9.91 ||

ముఖచంద్రికయా ముఖాని నః
 కుముదానీవ వికాసమానయన్ |
 కితవో యదువాచ సత్యవత్
 క్వ గతం తత్క్వ చ తేన గమ్యతే || 9.92 ||

యమునాపులినేషు దీవ్యతా
 యదుతానేన వశీకృతా వయం |
 విఫలప్రణయప్రదాయినా
 విధినా హంత విలోభితాస్తతః || 9.93 ||

విజహాతి స ఏష గోకులం
 మధురామాద్రియతే మనోరమాం |
 భవితవ్యతయా శుభాశుభే
 తదిహైవం పరివర్తితాస్పదే || 9.94 ||

సహజం హరతా మహానిధిం
 వివశానామివ వైరిణేవ నః |
 విహితః సుకృతేన కీదృశా
 మధురాయోషిదనుగ్రహో మహాన్ || 9.95 ||

సహపాంసువిహారసంభృతం
 జహతా స్నేహామనంగవర్ధితం |
 అపి నాగరయౌవతం క్షణాత్
 అమునా హంత విలోభయిష్యతే || 9.96 ||

నటవత్పరిగృహ్య మాయయా
 నతచింతామణిరేష నస్త్వజన్ |
 అనురూపతమాస్వపి ధ్రువం
 నగరస్త్రీషు న సంగమేష్యతి || 9.97 ||

నిజవంశ నినాదతోఽపి యత్
 స్వదతే శ్రోత్రరసాయనం వచః |
 నిదధీత నృశంసధీరసౌ
 పురయోషిత్స్వపి వాగురామిమాం || 9.98 ||

ఇహ తావదుపేక్షితా వయం
 వశినాఽఽలేఖ్య పరాంగనా ఇవ |
 విహరన్స్వరసేన చేతసా
 కితవస్తత్ర కిమాచరిష్యతి || 9.99 ||

యువతీరయమిందుకాంతయేత్
 నగరే నందకుమార చంద్రమాః |
 స్మితచంద్రికయా యదీయయా
 ద్రవతామేతి మనఃశిలాపి నః || 9.100 ||

అపి జహర్యారముష్య దర్శనే
 నవలుబ్ధా నగరస్త్రీయః ప్రియాన్ |
 సులభే సుమణౌ కథం మతిః
 క్రమతే కాచన కాచసంగ్రహే || 9.101 ||

లలితాద్భుతలాస్యగంధిషు
 ధ్రువమంగేషు బలానుజన్మనః |
 నవయౌవనరామణీయకం
 నయనైః పాస్యతి నాగరీజనః || 9.102 ||

విధినా విషమప్రవృత్తినా
 వ్యపనీతోఽపి కదాచిదాగతః |
 అపి నః పునరార్థయిష్యతే
 మదనప్రాణ సుహృద్భిరీక్షితైః || 9.103 ||

ఇహ తత్పదకాంక్షిభిః స్తనైః
 నయనైస్తన్ముఖపద్మషట్పదైః |
 శ్రవణైశ్చ తదుక్తిజీవితైః
 అపి జీవేమ పునస్తదాదృతాః || 9.104 ||

కరుణాభరితైః కదా పునః
 స్వయముల్లాఘయితా స ఏవ నః |
 అపరస్పరపాతిభిః శనైః
 అగదంకారనిభైరవేక్షణైః || 9.105 ||

వివిధారుణరాజిరంజితే
 విశదస్మేరవిశాలశీతలే |
 కిమపి బ్రువతీ కృతార్థతాం
 నయనే తస్య కదాఽనునేష్యతః || 9.106 ||

బధిరత్వమివాగతాన్యసౌ
 శ్రవణాన్యద్య పునః సమేత్య నః |
 రమయిష్యతి చాటుభిః కదా
 రతిసింధోరివ వీచిపంక్తిభిః || 9.107 ||

మదయన్ష్ఠాదయాని విభ్రమైః
 అపి సంవాదమివాచరందృశా |
 అవిభాగమివావహన్గుణైః
 అపి నః ప్రత్యవపత్య్సతే పునః || 9.108 ||

పరివర్తయితా జగత్త్రయ్యాం
 అపరావృత్తిరనేహసః క్రమః |
 యదతీతమతీతమేవ తత్
 పునరేష్యత్యపి పుష్కరేక్షణః || 9.109 ||

అథవా పురసుందరీజనైః
 సుభగంభావుక సౌమ్యవృత్తిభిః |
 అవశాదవరుద్ధచేతసః
 కృతినః కైవ కథా వ్రజాగమే || 9.110 ||

మధురాపురమత్తకాశినీ -
 మధురాలాపవిలోభితాశయః |
 పునరేష్యతి నందనందనః
 కిమివాస్మాసు విచింత్య కారణం || 9.111 ||

బహువిభ్రమపాశబంధురాం
 గుణగృహ్యః స్వయమేష దుస్తరాం |
 అతిలంఘయితుం న శక్నుయాత్
 నగరస్త్రీజననేత్రవాగురాం || 9.112 ||

న రథః పరిదృశ్యతే మహాన్
 న చ నేమిస్తనితం నిశమ్యతే |
 న చ రేణురితో విజృంభతే
 తదపి భ్రశ్యతి జీవితం న నః || 9.113 ||

ఇతి వాదిని వల్లవీజనే
 యమునాం సత్స్వరసూతచోదితః |
 ఘటయన్ వసుధామనోరథం
 వశినస్తస్య రథః క్షణాద్యయౌ || 9.114 ||

స్వగుణానుభవేన సుభ్రువాం
 భవభోగోచిత పుణ్యసంచయం |
 విరహావ్యథయా తు తీవ్రయా
 వృజినాంభోధిమశోషయత్ప్రభుః || 9.115 ||

పరవంతి జగంతి బాధితుం
 నియతిః కిం న కరోతి నిష్ఠురా |
 విజహౌ కరుణానిధిః ప్రీయా
 విరహే తస్య చ తాభిరాస్యత || 9.116 ||

వినివేశ్య రథే సితాసితౌ
 వసుదేవస్య సుతౌ స యాదవః |
 మణిభంగరుచం మహాపగాం
 దివముష్ణాంశురివ వ్యగాహత || 9.117 ||

అఘమర్షణలీనకిల్బిషః
 సలిలే మగ్నతనుర్దదర్శ తౌ |
 భుజగేంద్రభుజంగశాయినౌ
 పురుషౌ కించిదివాన్యలక్షణౌ || 9.118 ||

ఉపస్మత్య చ తీరమాదరాత్
 తదవస్థౌ నిరవర్ణయద్రథే |
 స్మయమానదృశోస్తయోరసౌ
 నిభృతః స్వానుభవం న్యవీవదత్ || 9.119 ||

ప్రణిధానబహిర్విలోచనైః
 ప్రతిలబ్ధానుభవః ప్రసాదయన్ |
 అనినీషత తావుభౌ తదా
 పురమారబ్ధశరాసనోత్సవాం || 9.120 ||

గజసింహగతీ తతశ్చ తౌ
 గిరితుంగేన రథేన తేరతుః |
 గగనద్రవసన్నిభాం నదీం
 అపునః ప్రాప్తిభయాదివాకులాం || 9.121 ||

అథ వియతి సమేతైః సిద్ధగంధర్వముఖ్యైః
 భువి చ భువనగోపః సంస్తుతో గోపవృద్ధైః |
 లలితగతివిహారో రామచంద్రేణ సార్థం
 రణపరిణతికాంక్షీ రాజధానీం జగాహే || 9.122 ||

|| ఇతి శ్రీకవితార్కికసింహస్య సర్వతంత్రస్వతంత్రస్య
 శ్రీమద్వేంకటనాథస్య వేదాంతాచార్యస్య కృతిషు
 యాదవాభ్యుదయే మహాకావ్యే నవమః సర్గః ||
 కవితార్కికసింహాయ కల్యాణగుణశాలినే |
 శ్రీమతే వేంకటేశాయ వేదాంతగురవే నమః ||